

Kommunstyrelsekontoret
Daniel Lundberg
Utredare, avdelningen samhällsutveckling

Datum
2021-11-01

Ärendenummer
KS-2021-00694

Finansdepartementet

Remissvar angående Boverkets rapport 2021:10 ”Ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder”

Sundsvalls kommun har av Finansdepartementet mottagit remiss avseende Boverkets rapport 2021:10 ”Ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder”. Departementet önskar svar på remissen senast 2021-11-01.

Boverket beskriver i inledningen av rapporten själva grundsyftet med allt tillgänglighetsarbete, nämligen att ”*varje människa har en inneboende rätt till livet*”. Och vidare skriver man ”*för att bejaka mänskliga rättigheter och mångfald behöver vi göra det möjligt för alla, inte minst barn, äldre och personer med funktionsnedsättning att kunna delta inom livets alla områden.....Åtgärder mot enkelt avhjälpna hinder ska underlätta för att vi alla ska ha tillgång på lika villkor till den fysiska miljön, till information, till service och arrangemang i våra offentliga miljöer..... En tydlig utgångspunkt är FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*”. Detta är en väldigt bra beskrivning av sammanhanget, huvudsyftet och utgångspunkten för allt tillgänglighetsarbete.

Boverket har utifrån Regeringens utredningsuppdrag i rapporten:

- analyserat hur ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet kan bli tydligare genom att införa en presumtionsregel i Plan- och bygglagen som pekar ut byggnadsägare och ansvarig för allmän plats som ansvariga för enkelt avhjälpna hinder till dess att annat bevisats.
- analyserat om det skulle vara möjligt att på förhand peka ut vissa åtgärder, som är enkla och inte kostsamma, och undanta dem från den

ekonomiska bedömningen som alltid ska göras och som upptar resurser och komplicerar/fördröjer takten i avhjälpandet av hindren.

- beaktat kunskapsnivån om tillgänglighet och enkelt avhjälpade hinder och föreslår utifrån det en informationskampanj för att sätta fokus på frågorna och öka kunskapsnivån.

Sundsvalls kommun delar uppfattningen som legat till grund för Regeringens uppdrag dvs att det måste bli tydligare vad som gäller beträffande de enkelt avhjälpade hindren. Detta för att öka takten i avhjälpandet för att på så vis komma närmare huvudsyftet – att erbjuda en möjlighet för alla medborgare att besöka allmänna platser och delta och bidra i samhällslivet.

Detta går också helt i linje med Sundsvalls kommuns vision som lyder *”Tillsammans släpper vi skaparkraften fri och bygger ett hållbart Sundsvall med plats för alla”*.

Att på olika sätt verka för en ökad takt i att eliminera enkelt avhjälpade hinder går dessutom helt i linje med en av Sundsvalls kommuns politiskt beslutade huvudprioriteringar om ett Sundsvall som håller ihop genom att utjämna skillnader i sociala levnadsvillkor. Det är först när alla allmänna platser och byggnader görs tillgängliga för alla som det på riktigt blir möjligt att hålla ihop.

Sundsvalls kommun noterar att Boverket har kommit fram till tre tydliga saker utifrån det lagda utredningsuppdraget:

- Boverket föreslår en förändring av plan- och bygglagen som innebär att man lägger till en presumtionsregel som innebär att ansvaret för enkelt avhjälpade hinder, läggs på byggnadsägare respektive ansvarig för allmän plats.

Detta anser Sundsvalls kommun vara bra eftersom det tydliggör var ansvaret läggs. Ju tydligare ansvaret presenteras, desto större blir möjligheterna för en ökad takt i tillgänglighetsarbetet. Ett tydliggjort ansvar underlättar även för kommunens tillsynsarbete så till vida att det blir enklare att veta till vem tillsynen ska riktas.

Vidare anser kommunen att ett tydliggjort ansvar torde innebära att det kommer att sätta fokus på frågorna och skapa dialog om tillgänglighet mellan hyresvärd och hyresgäst och det borgar i sin tur för ett ökat ansvarstagande, vilket gynnar alla i slutändan.

Kommunen anser inte att presumtionsregeln lämnar byggnadsägaren helt åt sitt öde eftersom denne har möjligheter att i avtal med hyresgäst komma fram till en rimlig fördelning av ansvaret. Vilket bara är positivt eftersom även hyresgäster kan förorsaka begränsande hinder.

Sundsvalls kommun noterar dock samtidigt att Boverket inte förutspår att takten i avhjälpandet av hinder kommer att öka nämnvärt efter införandet av presumtionsregeln. Detta anser Sundsvalls kommun vara negativt, eftersom hela huvudsyftet med uppdraget är att genom ökad tydlighet i ansvarsförhållanden höja takten i tillgänglighetsarbetet. Om Boverkets analys är korrekt dvs att åtgärdstakten bara kommer att öka marginellt genom att ökat fokus läggs på tillgänglighetsfrågor tack vare den nya presumtionsregeln, anser Sundsvalls kommun att Boverket bör få nya och bredare utredningsuppdrag kopplat till tillgänglighet. För när det konstateras i rapporten att det å ena sidan kvarstår en hel del enkelt avhjälpbara hinder samtidigt som det å andra sidan framgår av Boverkets analys att de delar som ingått i utredningsuppdraget inte kommer att lösa problemen, anser Sundsvalls kommun att ett fler och bredare utredningsuppdrag behöver tillsättas för att hitta åtgärder som löser grundproblemet.

Sundsvalls kommun anser, som ovan nämnts, att det är bra med en tydligare ansvarsfördelning för de enkelt avhjälpbara hindren. Detta har också Boverkets redovisat svar på via införandet av den nya presumtionsregeln. Men det tydliggjorda ansvaret för frågan hjälper inte till att tydliggöra vad som kan betraktas vara ett enkelt avhjälpbart hinder. Rapporten beskriver t ex att det är omöjligt att veta antalet enkelt avhjälpbara hinder i Sverige eftersom vad som ska anses vara enkelt avhjälpbart ska bedömas från fall till fall. Sundsvalls kommun menar därför att ett tydliggjort ansvar förvisso alltid är bra, men att det inte är tillräckligt när den sakfråga ansvaret ska gälla inte är tydliggjord.

Det har inte ingått i Boverkets nu redovisade uppdrag, men Sundsvalls kommun anser att en utredning bör tillsättas med syfte att utreda, tydliggöra och skapa incitament för fastighetsägare, byggnadsägare och ansvariga för allmän plats att arbeta med att åtgärda enkelt avhjälpbara hinder. För så länge regelverket har inneboende otydligheter i vad som är ett enkelt avhjälpbart hinder och så länge det inte alltid finns ekonomiska incitament för ansvariga att

eliminera dessa, så länge kommer takten i avhjälpandet att vara för låg. Sundsvalls kommun menar därför att det måste skapas mer attraktiva incitament för att avhjälpa hinder så att investeringar i fysisk tillgänglighet blir attraktiva att genomföra för byggnads- och fastighetsägare. Detta eftersom dessa äger och driver verksamheter utifrån affärsmässiga intressen och därmed så långt möjligt undviker att genomföra investeringar som inte helt gagnar ett affärsmässigt syfte.

- Boverket har analyserat om det skulle vara möjligt att på förhand peka ut vissa åtgärder, som är enkla och inte kostsamma, och undanta dem från den ekonomiska bedömningen som alltid ska göras och som upptar resurser och komplicerar/fördröjer takten i avhjälpandet av hindren.

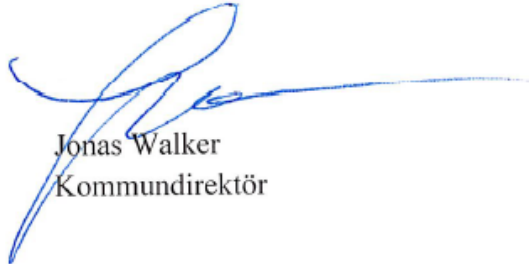
Boverket har kostnadsbedömt nio åtgärder mot enkelt avhjälpata hinder och gör utifrån det bedömningen att det inte skulle få önskad effekt att undanta dessa från den ekonomiska bedömningen som alltid ska genomföras. Boverket menar att möjligen skulle de utpekade undantagna åtgärderna kunna underlätta för någon storkommun med många ärenden, men flertalet kommuner som Boverket haft samråd med anser inte att det skulle innebära någon större förbättring. Med bakgrund av detta har Boverket landat i att inte föreslå några på förhand kostnadsbedömda åtgärder. Sundsvalls kommun delar här Boverkets slutsats.

- Boverket har beaktat kunskapsnivån om tillgänglighet och enkelt avhjälpata hinder och föreslår en informationskampanj för att sätta fokus på frågorna och höja kunskapsnivån.

Sundsvalls kommun delar här Boverkets uppfattning. Kommunen menar att ökad information är en grund för höjd kunskapsnivå och ökat fokus som i sin tur är viktiga aspekter för att öka takten i att eliminera de enkelt avhjälpata hindren.

Avslutningsvis anser kommunen att det aldrig är fel att tydliggöra ansvar och att bedriva informationskampanjer för att öka fokus och kunskapsnivån. För med ansvar och information följer en ökad medvetenhet om problemen och utmaningarna, vilket skapar möjligheter för en ökad takt i åtgärdandet av de enkelt avhjälpata hindren. Sundsvalls kommun ser med förhoppning på fler utredningsuppdrag med syfte att skapa ekonomiska incitament för framförallt fastighets- och byggnadsägare att vilja genomföra tillgänglighetsskapande investeringar.

Sundsvalls kommun tackar för möjligheten att delta i remissen och bidra med synpunkter för att vi med ökad tillgänglighet ska kunna *”släppa skaparkraften fri och bygga ett hållbart Sundsvall med plats för alla”*

Jonas Walker
Kommundirektör